МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет мистецтв

Кафедра декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри
_____ Ємельова А.П.
«____»_____2024 р.

Реєстраційний № _____
«___»_____2024 р.

РОЗРОБКА ЗОНИ ВІДПОЧИНКУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ КРИВОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кваліфікаційна робота студентки
групи ДС-20
ступеня вищої освіти «бакалавр»
Спеціальності 022 Дизайн
Леванової Ольги Миколаївни
Керівник: викладач
Дорогой О. В.
Оцінка:
Національна шкала _____
Шкала ECTS____Кількість балів _____
Голова ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Кривий Ріг – 2024

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Леванова Ольга Миколаївна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавав(ла) і не одержував(ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомлений(а). Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП 4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ЗОН ВІДПОЧИНКУ 7
1.1 Поняття «зони відпочинку» та їх класифікація 7
1.2 Основні вимоги до проектування зон відпочинку 10
1.3 Досвід проектування зон відпочинку в інших країнах 13
Висновок до розділу 1 17
РОЗДІЛ 2. ПРОЕКТУВАННЯ ЗОНИ ВІДПОЧИНКУ ПЕРЕД КОРПУСОМ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ... 19
2.1 Загальна характеристика території художньо-графічного відділення факультету мистецтв 19
2.2 Концепція проектування зони відпочинку перед корпусом художньо-графічного відділення факультету мистецтв 22
2.3 Планування зони відпочинку (Архітектурно-художнє рішення) 26
Висновок до розділу 2 28
ВИСНОВКИ 29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 31
ДОДАТКИ 35
Додаток А 35
Додаток Б 43

ВСТУП

У сучасному освітньому просторі, де турбота про студентів виходить за межі традиційного навчання, академічна складова лише одна із багатьох. Зростання уваги до якості студентського життя та підтримка комфортного навчання стали важливим завданнями сучасних університетів. В цьому контексті, особливої ваги набуває ініціатива з організації зон відпочинку, спрямованої на психоемоційне розвантаження та розкриття творчого потенціалу студентів.

Навчання – це не лише надання фахових знань, а і виховання та розвиток особистості. Сучасні освітні заклади активно залучаються до створення умов для повноцінного студентського життя.

У цьому процесі особлива увага приділяється психоемоційному благополуччю студентів. Забезпечення спеціально створених зон для відпочинку і розваг допомагає студентам знайти емоційний баланс, зняти стрес, розслабитись, та сприяє підвищенню їхнього творчого потенціалу. Відтак, дослідження та розробка інноваційних та функціональних зон відпочинку для студентів Художньо-графічного відділення стає не тільки актуальною, але й стратегічно важливою задачею у навчальному процесі.

Актуальність теми дослідження. Останнім часом існує серйозна необхідність в організації та модернізації ландшафтного середовища закладів вищої освіти. На сьогоднішній день учбові зони відпочинку мають занедбаний вигляд та низький рівень ландшафтної організації. Наразі, у більшості університетських комплексах зберігається застаріла інфраструктура, яка не відповідає сучасним вимогам. Так як Україна прагне до європейських стандартів, вона має презентувати галузь освіти найкращим чином, тому територію закладів вищої освіти необхідно розглядати як візитну картку заклада. Розробка привабливої та функціональної зони відпочинку позитивно вплине на загальний вигляд та привабливість навчального закладу. Це може вплинути на рішення абітурієнтів обрати саме цей університет для навчання. Так університетські комплекси стали

прикрасою багатьох міст світу. Студенти проводять багато часу в університеті, і їм важливо мати місце, де вони можуть відпочити та розслабитися. Зона відпочинку на території прилеглої до факультету дозволить студентам насолодитися свіжим повітрям та сонячним світлом, а також провести час з друзями та однокурсниками. Також зона відпочинку сприятиме формуванню та зміцненню студентської спільноти. Дасть можливість проведення заходів, тематичних вечорів чи майстер-класів на відкритому повітрі сприятиме покращенню взаєморозуміння та комунікації. Наразі існує багато проблем, які вимагають детального вивчення та вирішення. Це, насамперед, такі: відсутність доступності, доцільного благоустрою та озеленення, новітніх модернізованих рішень. Усе це робить ландшафтне середовище неприйнятним для відпочинку студентів й викладачів. Тому ціллю організації сучасного ландшафтного середовища в навчальному закладі є створення якісного урбаністичного простору, в якому буде комфортно, безпечно та цікаво всім.

Метою дослідження є розробка та впровадження зони відпочинку на території перед корпусом для студентів художньо-графічного відділення факультету мистецтв Криворізького державного педагогічного університету. Основною метою є створення привабливого та функціонального простору, який сприятиме фізичному та емоційному відпочинку студентів, стимулюватиме творчий розвиток, а також буде рекламувати навчальний заклад серед майбутніх абітурієнтів.

Зважаючи на предмет та мету дослідження було визначено наступні **завдання:**

- Провести огляд існуючих зон відпочинку на території університету та визначити їхню функціональність, естетичний вигляд та загальний стан.
- Вивчити досвід створення зон відпочинку для студентів у інших навчальних закладах.

- Розробити концепцію зони відпочинку для студентів художньо-графічного відділення.
- Розробити проект зони відпочинку, який включатиме в себе плани ландшафтного оформлення, розміщення основних елементів в електронних програмах.

Об'єктом дослідження є зона відпочинку для студентів перед художньо-графічним відділенням факультету мистецтв Криворізького державного педагогічного університету.

Предметом дослідження є особливості проектування та оптимальна організація зони відпочинку для студентів перед корпусом художньо-графічного відділення факультету мистецтв Криворізького державного педагогічного університету.

Методи дослідження. У темі «Розробка зони відпочинку для студентів художньо-графічного відділення факультету мистецтв КДПУ» використовувались теоретичні та емпіричні методи дослідження. Було зроблено аналіз архівних джерел з планування університетської території, порівняння та синтез матеріалів, узагальнення отриманих результатів. Також були проведені спостереження, зроблені дослідження і фото фіксацій. В результаті було розроблено проект на основі методичних матеріалів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у здатності їх використовувати в дійсності, що зробить територію факультету мистецтв кращою. Розробка додасть привабливості та зручності в зовнішнє середовище. Це буде сприяти створенню привітного та гармонійного образу території факультету мистецтв. Приваблива та комфортабельна зона відпочинку може створювати гарне враження на абітурієнтів та гостей університету. Це може стати одним з аргументів при виборі навчального закладу та позитивно вплинути на перше враження від університету. Також створення зони відпочинку перед художньо-графічним корпусом може підкреслити особливість факультету мистецтв.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ЗОН ВІДПОЧИНКУ

1.1 Поняття «зони відпочинку» та їх класифікація

Сучасне життя вимагає наявності зон відпочинку як необхідної складової, де люди можуть відновити свої сили, насолоджуватися природою та соціально взаємодіяти з іншими. Ця територія стає місцем, де можна втекти від напруженого ритму повсякденного життя та зануритися у спокійний або активний відпочинок, відповідно до уподобань. Важливою функцією цих місць є створення можливостей для психофізичного відновлення, що підвищує якість життя та загальний настрій. Вони сприяють формуванню спільноти та соціальної взаємодії, роблячи їх важливим елементом сучасного соціокультурного середовища.

Зона відпочинку – це спеціально обладнана територія, призначена для відпочинку та оздоровлення людей. Її місцезнаходження може бути різноманітним: в межах населеного пункту або за його межами, на території міського парку, біля водойми, серед лісу, на території навчальних закладів чи в іншому місці, де створені сприятливі умови для відпочинку. Важливим елементом є облаштування та наявність різноманітних зон для відпочинку, спортивних майданчиків та інфраструктури, що сприяє активному та здоровому способу життя [2].

Історія місць відпочинку має довгий шлях розвитку, що охоплює різні епохи та культури. Починаючи з Єгипту вони відігравали важливу роль, прикрашали, змінювали пустельний ландшафт, задовольняли естетичні потреби та давали змогу відновити сили.

У Римській імперії великі земельні ділянки використовувалися для створення розкішних садів та зон, де відбувались різноманітні розваги та гуляння. Також вони вважались, місцем ушанування та присутності богів, на території розташовували їхні статуї. Ці зони були символом статусу та розкоші. Давньоримські зони відпочинку також відрізнялися взаємозв'язком природних і архітектурних форм [25].

У Середньовіччя створення ландшафних територій підпорядковувалося

в основному утилітарним вимогам. В той час на Сході естетичні ідеали були іншими. Вони втілювали світ тиші, спокою, краси природи та вирізнялися високою майстерністю паркових споруд.

Епоха Відродження сприяла появі нових прийомів формування ландшафтних об’єктів. Сталося повернення інтересу до природи. Зони відпочинку стали вираженням гармонії між людиною та природою.

В епоху Просвітництва природа розглядалася як основний елемент формування художнього образу ландшафтного об’єкта [6]. Наприкінці 19 на початку 20 століття спостерігалося захоплення різноманітними мотивами історичних стилів і епох (античності, мавританської, ренесансу). Зони відпочинку були створені не тільки для пішохідних прогулянок, але і для короткочасного відпочинку. Вони стали місцем для сімейних прогулянок, відпочинку та фізичної активності. З'явилися міські парки та сквери, вони були публічним простором для різноманітних подій та заходів. Історія зон відпочинку на природі свідчить про еволюцію їхньої ролі в суспільстві від давніх часів до сучасності [25].

Інфраструктура включає в себе різноманітні об'єкти, які створюють комфортне середовище. Починаючи від готелів та кемпінгів для проживання, ресторанів для закриття смакових потреб, спортивних майданчиків для активного відпочинку, музеїв для культурного збагачення, і парків розваг для сімейного відпочинку [3]. Інфраструктура створює різноманітні можливості для задоволення потреб відвідувачів. Важливим аспектом є також забезпечення високого рівня безпеки та створення умов для доступності різних соціальних груп, забезпечуючи відкритість для всіх бажаючих насолоджуватися цим місцем [5].

При створенні місць відпочинку важливо детально вивчити екологічні аспекти, щоб забезпечити сталість та збереження навколишнього середовища. Один із ключових принципів - це збереження природи та біорізноманіття. Наприклад, розміщення зон відпочинку в місцях з великим різноманіттям природи, таких як ліси, гірські масиви чи озера, допомагають

зберегти унікальні екосистеми та природні ландшафти [16].

Надійність території може бути забезпечена шляхом впровадження принципів збалансованого розвитку. Наприклад, розробка зони відпочинку може передбачати використання відновлювальних джерел енергії, ефективне використання водних ресурсів та утилізацію відходів для зменшення негативного впливу на природне середовище [22]. Використання екологічно безпечних матеріалів при будівництві та дизайні. Наприклад, використання дерев'яних конструкцій, що вирощуються за принципами відновлення [4].

Місце відпочинку повинно бути оснащене різноманітними можливостями для фізичної активності та розваг. Спортивні майданчики є необхідною складовою, вони дають можливість займатися різними видами спорту, такими як баскетбол, теніс, або волейбол. Вони стимулюють не лише фізичну активність, а й соціальну взаємодію та спільні заходи [1].

Велосипедні та пішохідні доріжки важливі для тих, хто віддає перевагу активному відпочинку на природі. Вони створюють можливість для велосипедистів безпечно їздити а пішоходам спокійно ходити та насолоджуватися природнім оточенням, це сприяє здоровому способу життя [9].

Створюючи такі місця важливо не тільки пропонувати спортивні можливості, але й враховувати культурний аспект [11]. Територія може виступати платформою для розвитку культурних заходів та традицій.

Організація різноманітних культурних заходів може включати фестивалі, концерти, художні виставки, літературні читання та інші події, які надають відвідувачам можливість насолоджуватися творчою атмосферою в оточенні природи[14]. Наприклад, організація музичного фестивалю у парку або виставки сучасного мистецтва на відкритому повітрі може стати неповторною подією, яка привертає як місцевих мешканців, так і туристів.

В сучасному архітектурному ландшафті зон відпочинку малі архітектурні форми відіграють значну роль. Вони можуть бути різними за функціональним призначенням і просторовими характеристиками,

ергономічними параметрами, відповідати кожній із вікових груп людей і враховувати специфіку, пов'язану з їхнім призначенням [7]. Вони забезпечують різноманіття рішень і чітко відображають архітектурно-художній вигляд середовища, підкреслюючийого індивідуальність. Ці елементи відіграють не тільки естетичну роль, але і сприяють комфорту користувачів, різноманітності дозвілля та взаємодії з природним оточенням.

У проектуванні територій для відпочинку використовують малі архітектурні форми [12]. Одними з таких форм є лавки, альтанки, навіси, спортивні майданчики, садові скульптури, водні композиції, ліхтарі і таке інше [7]. Лавки розташовані вздовж алей, узбіччя озер або під деревами, надають можливість відпочинку та спостереження за природою. Альтанки приватні або загальнодоступні конструкції для відпочинку та пікніків. Навіси захищають від сонця та дощу, створюючи комфортні умови для відпочинку. Міні-футбольні поля дозволяють займатися спортом та організовувати футбольні ігри. Столи для настільного тенісу сприяють активному відпочинку та веселим змаганням. Гойдалки, каруселі створюють цікаве середовище для дітей. Садові скульптури додають краси в природного оточення. Водні композиції, фонтани, струмки, озера створюють атмосферу спокою та гармонії. Ліхтарі створюють атмосферу вечірнього відпочинку та безпеку на території вночі [13], (Табл. А. 1).

1.2 Основні вимоги до проектування зон відпочинку

В сучасному містобудуванні та ландшафтному дизайні особлива увага приділяється створенню привабливих та функціональних зон відпочинку. Проектування цих зон вимагає глибокого аналізу та урахування різноманітних аспектів, починаючи від ландшафтних особливостей і закінчуючи потребами користувачів. Важливим елементом є забезпечення гармонійного поєднання природних елементів та архітектурних рішень[8]. Кожен етап проектування направлений на забезпечення оптимальної взаємодії між простором та людьми, забезпечуючи, щоб кожна локація задовольняла потреби відвідувачів. Врахування ергономічних та естетичних

аспектів дозволяє створити практичний та естетично привабливу територію [10]. В результаті, міські ландшафти стають функціональними, емоційно насиченими та віддзеркалюють увесь спектр індивідуальних та соціальних потреб суспільства.

Основні вимоги до проектування зон відпочинку можна розділити на кілька груп:

Гігієнічні вимоги. Зони відпочинку повинні відповідати санітарно-гігієнічним нормам і забезпечувати комфортні умови для перебування людей. Місця повинні бути добре провітрюваними, захищеними від шуму і забруднень.

Безпекові вимоги. Зони відпочинку повинні бути безпечними для людей. У них не повинно бути гострих кутів, виступаючих елементів, слизьких поверхонь тощо.

Естетичні вимоги. Зони відпочинку повинні бути естетично привабливими. Вони повинні гармонійно вписуватися в навколишнє середовище і створювати комфортну атмосферу для відпочинку.

Функціональні вимоги. Зони відпочинку повинні відповідати потребам різних категорій населення. Вони повинні включати в себе різноманітні елементи, які забезпечують різні види відпочинку.

При вирішенні завдання забезпечити санітарно-гігієнічні стандарти у відкритих місця одним із ключових аспектів є віддаленість зони відпочинку від джерел забруднення та автомобільних шляхів, що сприятиме підтримці високого стандарту чистоти та уникненню можливих загроз для здоров'я. Крім того, регулярний моніторинг рівня шуму та застосування ефективних заходів для його зменшення створять тихе та спокійне середовище, де гості можуть насолоджуватися природою та відпочинком. Важливим елементом є також захист від атмосферних опадів, що може бути забезпечений наявністю навісів чи спеціальних альтанок, які додають практичності та естетичної привабливості.

Гарантія безпеки є невід'ємною частиною проектування та експлуатації

територій відпочинку. Важливо уникати наявності гострих та виступаючих елементів, які можуть стати джерелом травм та неприємностей. Наприклад, використовувати конструкції з округлими формами та з використанням безпечних матеріалів може значно зменшити ризик травматизму. Важливо уникати слизьких поверхонь, особливо в умовах дощу чи вологості, що уникнути нещасних випадків. Застосування антислизьких покриттів або облаштування дренажних систем може забезпечити надійний захист від небезпеки ковзання. Такі заходи сприяють створенню безпечних та комфортних умов.

Естетичний аспект грає ключову роль у створенні зон відпочинку, визначаючи їхню привабливість та впливаючи на загальне враження. Важливо, щоб вони гармонійно вписувались у природний ландшафт чи архітектурний контекст. Наприклад, використання природних матеріалів та елементів ландшафтного дизайну може створити відчуття єдності із навколишнім середовищем, надаючи зонам відпочинку неповторного характеру. Крім того, врахування кольорової гами та форм в меблях і декораціях може створити комфортну атмосферу. Наприклад, використання теплих та заспокійливих кольорів може підкреслити спокій, стимулюючи при цьому відчуття гармонії та розслабленості у відвідувачів. Естетичні рішення допомагають створити привабливе та приємне місце для відвідувачів.

Створення зон відпочинку — передбачає вдосконалення функціоналу для різних категорій населення. Вони повинні бути відкритими для всіх, включаючи сім'ї, любителів активного відпочинку, тих хто шукає тишу та спокій. Наприклад, облаштування дитячих майданчиків ігровими зонами та креативними розвагами буде важливим елементом для сімей. У той час як наявність спортивних майданчиків чи відкритих тренажерів задовольнить потреби тих, хто обирає активний спосіб відпочинку. Зокрема, для любителів тиші та релаксації можуть бути створені алеї для прогулянок, зони з комфортабельними лавами або спеціально облаштовані місця для читання.

Такий підхід до функціоналу гарантує, що кожен знайде відповідний відпочинок з урахуванням уподобань та потреб.

1.3 Досвід проектування зон відпочинку в інших країнах

В сучасному світі інфраструктура для відпочинку є невід'ємною частиною міського планування та територій навчальних закладів в багатьох країнах. Розробка ефективних та привабливих територій вимагає не лише фінансових вкладень, але й комплексного підходу до дизайну, урахування потреб соціальних груп та раціонального використання природних ресурсів. В інших країнах існує багато цікавих прикладів успішного проектування таких зон, які можуть стати прикладами найкращого досвіду та інновацій у сфері проектування зон відпочинку.

Один із прикладів успішного проектування можна побачити в Копенгагені, Данія. У цьому місті існує велика кількість парків, які не лише забезпечують мешканцям місця для відпочинку, а й виконують важливі екологічні функції. Наприклад, парк Superkilen це вражаючий приклад успішного проектування, який задовольняє потреби місцевого населення й виконує важливі екологічні та соціокультурні функції.

Superkilen не просто парк це спільний проект, розроблений датським архітектурним бюро BIG (Bjarke Ingels Group) разом з Superflex та технічними консультантами з Topotek1 [23]. Вони працювали разом, щоб створити міський простір, який відображає різноманітність культур людей, що там живуть. Одним із ключових аспектів парку є його різноманітність. Він складається з трьох основних частин: червоний, чорний та зелений (Рис. А.1.1.). Кожен з них має свою унікальну атмосферу та функцію. Червоний парк відображає сучасну культуру та активності, такі як спорт та розваги. У ньому можна знайти спортивні майданчики, велодоріжки, місця для відпочинку та пікніків. Чорний парк, зі своєю атмосферою містики та таємниці, представляє місцеву історію та культуру. Зелений парк орієнтований на відпочинок та спокій, з великою кількістю зелених насаджень та альтанок (Рис. А. 1.2.), (Рис. А. 1.3.).

Важливою особливістю Superkilen є його підхід до інклюзивності (залучення

всіх людей в незалежності від їхніх фізичних можливостей, статури та інше). Парк створений з урахуванням різноманітності місцевого населення, відображаючи різні культури та стилі. Там можна побачити різноманітні архітектурні елементи, скульптури та інші об'єкти, що відображають культурні нюанси різних національностей та етнічних груп, що там проживають [26].

Ще одним цікавим прикладом є High Line в Нью-Йорку, США. High Line є прикладом трансформації старої промислової інфраструктури у витончений пішохідний бульвар, який став важливим символом міста та показником розумного використання міського простору [23]. Цей проект демонструє, як історично важливі, але застарілі інфраструктурні споруди можна перетворити на привабливі міські простори, придатні для відпочинку, прогулянок та культурних подій [24], (Рис. А. 1.4).

High Line розташований на колишній високовольтній лінії, яка колись проходила вздовж Манхеттену. Після припинення використання лінії в 1980-х роках, виникла ідея перетворити її на паркову зону (Рис. А. 1.5). Зусиллям місцевих органів влади та груп активістів його було перероблено на простір, який приваблює мільйони туристів та мешканців міста щороку. Одним із основних принципів High Line було збереження історичного характеру та спадщини цієї споруди [28]. Під час реконструкції було збережено багато оригінальних елементів, таких як рейки та структури залізобетону. Крім того, проект враховував естетичні аспекти, включаючи сучасне озеленення та мистецькі інсталяції, які роблять High Line територією, де відбуваються різноманітні культурні заходи та виставки (Рис. А. 1.6).

High Line також відіграє важливу роль у відновленні і вдосконаленні міського середовища. Він стимулює відновлення старих промислових територій та розвиток прилеглих районів, збільшуючи їх привабливість для інвесторів та мешканців. High Line став прикладом екологічно сталого міського розвитку, зберігаючи та використовуючи існуючу інфраструктуру замість будівництва нових об'єктів.

Green School на острові Балі в Індонезії - це унікальний навчальний заклад,

який втілює принципи екологічної освіти та створює навчальне середовище, що сприяє здоров'ю та розвитку дітей. Ця школа відома своєю інноваційним підходом до навчання та активним залученням учнів до вивчення та збереження навколишнього середовища [30].

Одним з ключових аспектів школи є інфраструктура, яка ретельно спланована для максимального використання природних ресурсів та збереження екологічної рівноваги. На території школи розташовані не лише класні кімнати, але і просторі зони відпочинку, що відокремлені від будівель та оточені зеленими насадженнями та природними об'єктами, такими як водоспади та екологічні системи очищення води [30]. Це створює сприятливу атмосферу для навчання та розвитку дітей, дозволяючи їм бути в контакті з природою під час навчання (Рис. А. 1.7), (Рис. А. 1.8).

Green School впроваджує екологічну освіту у свою навчальну програму. Учні вивчають принципи екології, розуміють важливість збереження природних ресурсів. Вони беруть участь у проектах з відновлення екосистем, вирощування органічних продуктів та збирання відходів для вторинної переробки.

Школа активно співпраця з місцевими спільнотами та організаціями, що працюють у сфері екології. Вона сприяє розвитку сталої місцевої економіки, підтримує проекти з відновлення природних екосистем та впроваджує інноваційні підходи до вирішення екологічних проблем.

Deutsche Schule Madrid (Німецька школа у Мадриді) є однією з провідних німецьких навчальних установ у Іспанії, де велика увага приділяється не лише академічній освіті, але й створенню комфортних та безпечних зон відпочинку для учнів під час перерв та позашкільного часу (Рис. А. 1.9).

На території ретельно сплановані просторі зони відпочинку, які враховують потреби учнів у відпочинку, спілкуванні та розвагах. Вони призначені для того, щоб забезпечити учням можливість відпочити та розвантажитись між уроками, а також під час перерв та позашкільного часу. Вони створюються з урахуванням принципів безпеки та комфорту для учнів [30], (Рис. А. 1.10).

Учні цього навчального закладу мають можливість відпочивати на зелених

газонах або місцях для сидіння, розміщених в тінях дерев. Такі зони створюють атмосферу спокою та зберігають відповідний мікроклімат, що сприяє комфортному відпочинку (Рис. А. 1.11).

Важливим аспектом зон відпочинку в Deutsche Schule є безпека цього закладу. Вони дуже ретельно організовані та обладнані з урахуванням безпечних стандартів, щоб уникнути травматичних ситуацій та забезпечити захист учнів. Наприклад, дитячі майданчики обладнані спеціальними безпечними покриттями, а сидячі місця мають безпечні конструкції.

У Японії популярні навчальні садки, де діти навчаються на вулиці, серед природи. Ці садки, відомі як «навчальні садки на вулиці» або «алфавітні садки» (asobi no niwa), відображають японський підхід до освіти та пізнання природи [30]. Вони дозволяють дітям вчитися та взаємодіяти з природним середовищем, що сприяє їхньому розвитку та формуванню гармонійних відносин з природою. Ці зони розробляються таким чином, щоб діти мали можливість займатися різноманітною активністю. Вони можуть містити області для фізичних ігор (лазання або біг), творчих ігор (малювання або конструювання з природних матеріалів), а також місця для спостережень та досліджень природи[29], (Рис. А. 1.12).

Вони розташовані у зелених зонах, парках або лісопарках. Мають великі відкриті території. Садки мають спеціально обладнані зони для гри та відпочинку, які моделюють природні ландшафти, такі як річки, гори, ліси чи піски [30]. Території створюють з урахуванням екологічного урізноманітнення рослинного покриву, створення декількох різних рівнів, додавання водних об'єктів (маленькі струмочки або пруди). Використовуються в основному природні матеріали, такі як дерев'яні конструкції, каміння, пісок, трава, гілки тощо. Це дозволяє дітям вільно експериментувати та взаємодіяти з природою, Дитячі майданчики можуть бути виконані у вигляді невеликих гірок, струмків, лабіринтів та інших елементів. Структурні характеристики цих зон спроектовані з урахуванням безпеки дітей, але при цьому залишаються якомога більш натуральними (Рис. А. 1.13).

Педагогічна програма в таких садках спрямована на розвиток різних аспектів особистості дитини, включаючи фізичний розвиток, пізнавальні навички, соціальні навички та емоційний розвиток. Діти вчаться співпрацювати, комунікації та розв'язувати проблеми під час спільної гри на свіжому повітрі, що сприяє формуванню позитивного ставлення до спілкування та спільної діяльності з однолітками.

Підтримка балансу між активністю та відпочинком є важливим аспектом. Діти можуть вільно рухатися, грати та досліджувати природу, а потім відпочивати у спеціально обладнаних місцях, які створюють затишну атмосферу для відновлення енергії.

Висновок до розділу 1

Зони відпочинку відіграють важливу роль у сучасному житті, надаючи можливості для відновлення сил та спільного відпочинку. Їх історія свідчить про важливість цих місць у різні епохи та культури, від античних часів до сучасних. Сучасні зони відпочинку відображають потреби нового суспільства і стають платформами для соціальної взаємодії та активного способу життя.

Інфраструктура включає різноманітні об'єкти, спрямовані на задоволення потреб різних соціальних груп. Важливою є забезпечення безпеки та доступності для всіх, а також врахування екологічних аспектів для збереження природи та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Проектування вимагає комплексного підходу, що починається з урахування ландшафтних особливостей. Гармонійне поєднання природних елементів та архітектурних рішень створює естетично привабливе та комфортне середовище для відпочинку та розваг.

Створення інфраструктури для відпочинку на території навчальних закладів є важливою складовою міського планування. Проектування таких зон вимагає підходу, який враховує потреби різних соціальних груп та раціональне використання природних ресурсів. Яскравими прикладами успішних проектів є такі як Superkilen у Копенгагені та High Line в Нью-Йорку, також школи та університети в інших країнах свідчать про ефективність підходів щодо

облаштування зон відпочинку.

Ці приклади є успішними перетвореннями міського простору. Такі проекти показують, що інвестування в зони відпочинку не лише забезпечує місцевих жителів та учнів просторами для відпочинку, але й сприяє збереженню природних ресурсів та підвищенню якості міського середовища.

РОЗДІЛ 2. ПРОЕКТУВАННЯ ЗОНИ ВІДПОЧИНКУ ПЕРЕД КОРПУСОМ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ

2.1 Загальна характеристика території художньо-графічного відділення факультету мистецтв

Територія художньо-графічного відділення факультету мистецтв розташована в Металургійному районі м. Кривого Рогу по вулиці Мистецькій. Створення комфортних умов навчання сучасна освітня система вбачає не тільки в здобуття знань, але й в вихованні особистості в тому числі за рахунок створення комфортного середовища для розвитку. Одним із ключових аспектів цього є належна організація території навчального закладу. Відповідно до цього, створення території для відпочинку та поза аудиторного спілкування стає важливим завданням, спрямованим на покращення якості життя учнів та персоналу. Для цього необхідно провести детальний аналіз території навчального закладу.

Загальна характеристика території дозволить визначити особливості, можливості та обмеження, що будуть враховані при проектуванні зони відпочинку. Під час аналізу необхідно врахувати різні критерії, такі як площа території, рельєф, інфраструктура та безпека. Наприклад, наявність великої площі може дозволити створити різноманітні зони відпочинку з різними функціональними можливостями. Розмір та рельєф впливатимуть на вибір ландшафтних елементів та естетичне оформлення. Такий аналіз є першим кроком у розробці проекту вказаної території, яка сприятиме здоров'ю та емоційному стану учасників навчального процесу.

Для створення зони відпочинку на території навчального закладу необхідно враховувати різні критерії, а саме : площа території, рельєф, природне середовище, інфраструктура та доступність, безпека, функціональність.

Площа території. В це поняття входить визначення розміру території, яка буде доступна для створення зони відпочинку. Наприклад, якщо територія невелика, є можливість використовувати компактні рішення, а для

значних територій - більш розвинені, зоновані, багатофункціональні варіанти.

Рельєф території. В це поняття входить визначення рельєфу яке є на даній території. Наявність природного ландшафту, такого як зелені насадження, водні гладі, або пагорби, може бути використана для створення природних, спокійних зон відпочинку. Наприклад, надзвичайно вишуканою може бути зона з великими камінням, де можна сидіти та спілкуватись.

Природне середовище. В це поняття входить наявність природних елементів на даній ділянці. Важливо враховувати, які природні елементи присутні на території. Наприклад, дерева та кущі можуть забезпечити природну тінь і комфортний клімат у зоні відпочинку.

Інфраструктура та доступність. В це поняття входить вивчення, розташування та вплив на зручність використання. Бажано, щоб зона відпочинку була легко доступною для учнів та персоналу навчального закладу. Розташування поруч із входом до будівлі зробить її більш зручною для використання.

Безпека. В це поняття входить аналіз безпекових показників. Зона відпочинку повинна бути безпечною для користувачів та забезпечувати відчуття спокою. Цього можна досягнути різними способами, а в даному випадку за рахунок існуючої огорожі.

Функціональність. В це поняття входить аналіз того наскільки існуюча територія та її елементи задовольняють потреби користувачів. Наприклад, наявність лавок для відпочинку, столиків для роботи або навіть спортивних майданчиків для активного відпочинку.

Навчальний заклад, розташований на території площею 1162 м2 (77,5 м х 15,0 м). Ця територія має витягнуту прямокутну форму яка поділена на три частини. Така форма території обмежує композиційні рішення, та ускладнює навігацію та організацію різних зон. На території навчального закладу рельєф рівний з незначним ухилом в південному напряму, тобто забезпечує відведення дощових вод та легкий доступ до будівлі що дозволяє

ефективно використовувати простір для композиційної компоновки території. Рівний рельєф забезпечує безпеку та комфорт для всіх користувачів, уникаючи крутих схилів або нерівностей на території. Дана територія має відкритий простір та знаходиться в оточенні житлових будинків, які зменшують пориви вітру, забезпечує відносний спокій на території.

Існуючі зелені насадження представлені сімома тополями, шістьма кипарисами, які сприяють формуванню природної тіньової завіси. Крім того, на території розміщені клумби з квітами, такими як троянди, тюльпани, лілії, що створюють природну композицію та прикрашають оточуюче середовище.

Щодо інфраструктури. Територія що розробляється знаходиться біля входу в навчальний заклад, та відокремлює територію факультету від тротуару та проїжджої частини вулиці Мистецької що забезпечує зручний доступ для учнів та викладачів. Доріжки, покриті асфальтом, пролягають по всій території, що дозволяє зручно переміщатися користувачам.

Щодо безпеки, територія обгороджена парканом, який відділяє територію факультету від території загального користування, в тому числі від дороги з рухом автомобілів, що створюють шум та забруднюють повітря вихлопами.

Наявність пандусу біля сходів будівлі навчального закладу, забезпечує комфортне пересування осіб з обмеженими можливостями.

Територія навчального закладу має свої переваги та недоліки. Серед переваг варто відзначити наявність рівного рельєфу, наявність рослинності, та наявність паркану. Однак, важливо також враховувати потенційні недоліки, такі як обмежена та нестандартна площа території. Також одним з недоліків є мала функціональність території тобто відсутність малих архітектурних форм, що забезпечують спілкування, відпочинок та певні потреби користувачів.

2.2 Концепція проектування зони відпочинку перед корпусом художньо-графічного відділення факультету мистецтв

У сучасному світі особлива увага приділяється створенню комфортних і безпечних просторів для відпочинку та розвитку. Однією з найважливіших зон є територія перед навчальним закладом, де важливо забезпечити зручність та безпеку студентів та викладачів. Це місце повинне бути органічно вписане у загальну архітектурну концепцію, з урахуванням естетичних та функціональних вимог.

Наступним етапом роботи над простором для відпочинку є розробка концепції. Ідея благоустрою прилеглої до навчального закладу включає в себе створення плану, який буде визначати цілі та принципи створення простору [15]. Вона визначає який вигляд матиме територія і враховує функціональність, ергономіку, естетику та безпеку. Під час розробки благоустрою зони враховуються потреби користувачів, щоб забезпечити максимальний комфорт. Важливою складовою концепції також є збалансоване використання простору щоб забезпечити місце для відпочинку, спілкування, та зустрічей.

Концепція відіграє ключову роль, оскільки дозволяє уникнути недоліків. Працюючи над ідеєю ми враховуємо які потреби виникають у користувачів. Гармонійне середовище, формується завдяки правильно розробленому плану який сприяє активному відпочинку, стимулює комунікацію та сприяє розвитку. Застосування принципів ергономіки допомагає забезпечити комфорт роблячи територію привабливим місцем.

Робота над концепцією починається з аналізу потреб користувачів. Нами було проведене опитування студентів. Воно показало що студенти незадоволені зовнішнім виглядом території перед факультетом. Більшість студентів хотіли бачити місця для сидіння, більше рослин та дерев, мати місце для проведення занять та творчих заходів на вулиці, велопарковку та використання екологічних аспектів дизайну з поєднанням мистецтва (Табл. Б.1). Важливо враховувати вікові особливості, пріоритети та

очікування, щоб створити простір, який буде зручним та привабливим для кожного. Після аналізу визначаються функціональні потреби, такі як місця для відпочинку та спілкування, активного дозвілля, зони для навчальних заходів. Важливо щоб концепція виконувала естетичну функцію, для цього необхідно вибирати матеріали та обладнання, що враховує якість, зносостійкість, та красу і сприяє створенню безпечного та довговічного середовища. Ландшафтний план включає облаштування зелених насаджень і враховує ергономіку та функціональність простору. План безпеки та доступності передбачає заходи для забезпечення безпеки та зручного доступу. Комплексний підхід дозволить створити простір, який відповідатиме потребам й сприятиме комфортному та безпечному знаходженню, створюючи надихаюче середовище для навчання та відпочинку.

Перша концепція має назву **Зелена панорама,** вона передбачає створення зони відпочинку на відкритому повітрі серед міського середовища. Так як Кривий Ріг це велике місто відоме своїм промисловим потенціалом, воно вимагає важливих заходів для збереження екологічної стабільності. Зусилля для зменшення викидів та покращення якості навколишнього середовища в місті стають все більш актуальними в контексті сталого розвитку та забезпечення здоров'я мешканців. Міський простір з кожним днем стає брудним та шкодить клімату тому ми врахували цю ситуацію і вирішили розробити дизайн що буде, орієнтований на створення екологічно сталого куточка, що допоможе розбавити сірий міський простір та поліпшити екологічну ситуацію [18].

Зелена панорама буде включати в себе відкриті площі з газонами, квіткові композиції (клумби), висаджені дерева та зручні малі архітектурні форми такі як лавки, смітники, кам’яні доріжки, підставку для велосипедів, ліхтарі та інше. Вона спрямована на створення можливості для студентів насолоджуватися природою та свіжим повітрям прямо посеред міста. Відкрита територія буде місцем для проведення часу на відкритому просторі,

зустрічей та виставок [19]. Така атмосфера сприятиме зняттю стресу та підвищенню загального комфорту студентів та персоналу. Безпосереднє оточення зеленими насадженнями також може підвищувати продуктивність навчання та роботи.

Створення зеленої зони вирішує актуальні проблеми, пов'язані з екологією. Зелені насадження мають особливість покращувати клімат вони регулюють тепловий режим очищують та зволожують повітря [21]. Розглянемо те які фактори впливають на висадження дерев та рослин. На це можуть впливати такі характеристики як мікроклімат району, тепловий режим, вологість та чистота повітря.

На мікроклімат району може впливати те як розташовані житлові будинки, як розміщені дороги та тип покриття цих доріг. На тепловий режим впливає скільки сонячного світла потрапляє в дане місце. Серед зелених насаджень створюються чудові температурні умови, вони поглинають сонячне проміння та регулюють температуру, коли на них перестає впливати сонячний нагрів вони швидко охолоджуються. На відкритих площах де немає рослин, а лише покриття, після впливу сонячних променів воно охолоджується повільно та продовжує нагрівати повітря [28]. Вологість повітря має важливе значення в середовищі якщо воно підвищене то це позитивно впливає на прозорість атмосфери, що зменшує кількість сонячної енергії, яка досягає земної поверхні і це покращує температуро сприйняття людей. Щоб покращити відносну вологість повітря потрібно висаджувати дерева та рослини на ділянці, бо на території без рослин вологість менша ніж з насадженнями [28].

Всім відомо що рослинність поглинає з повітря вуглекислий газ та збагачує повітря кисло родом, тому їх використовують для покращення якості повітря. В повітря викидається велика кількість диму, вихлопних газів та інших шкідливих елементів. Вітер та транспортні засоби піднімають в повітря цю пиляку, яка потім осідає на будинках і дорогах [28]. Забруднення повітря спричиняє багато проблем, люди починають хворіти в них

з’являються патогенні захворювання, алергія, погане самопочуття та навіть бувають смертельні випадки, починають гинути рослини, скорочується кількість урожаю, забруднюється вода це все впливає не тільки на екологію але й на економіку та інші сфери.

Важливо забезпечити територію певною кількістю рослин, щоб зменшити чисельність проблеми. Серед таких рослин треба вибрати ті які будуть фільтрувати забруднене повітря та матимуть мінімальну потребу в обслуговуванні. Учасники навчального процесу зможуть відчути близькість до природи та відпочити в спокійній атмосфері. Зелена зона сприяє зменшенню рівня стресу та підвищує загальний рівень комфорту, що є важливим в умовах міського життя. Крім того, дизайн цієї території створюється таким чином, щоб він гармонійно вписувався в міський простір. Такий підхід дозволяє створити привабливе місце, що сприятиме ефективному використанню територій міста та стане прикладом для втілення екологічних аспектів у міське планування, сприяючи створенню збалансованого та чистого середовища.

Друга концепція має назву **Творчий простір** вона має акцентує увагу на мистецтві, передбачає використання творчих форматів для прикрашення простору та атмосфери. Вона може бути оздоблена графічними елементами (вивіска, плакати, стенд з інформацією, логотипом факультету), що додасть оригінальних кольорів, виразності та зроблять простір цікавим.

Ідея може включати місця для проведення виставок, де студенти матимуть можливість представити свою творчість, а також майстер-класів, де кожен охочий зможе спробувати свої сили в різних мистецьких напрямках. Такий підхід буде стимулювати культурну активність та творчий розвиток й зробить його привабливішим для студентів, майбутніх абітурієнтів та мешканців міста.

Метою **Творчого простору є** заохочення творчого потенціалу студентів та створення місця для їхньої взаємодії. Простір, прикрашений візуальними елементами створює атмосферу. Вона сприятиме навчанню та

інтелектуальному розвитку, оскільки вона підтримує творчий потенціал та обмін ідеями серед студентської спільноти. Ця концепція також вирішує проблеми відсутності місць для культурних заходів на відкритому повітрі.

Ми вирішили поєднати ці дві концепції в одну з метою створення сприятливого та збалансованого середовища. Поєднання екологічних аспектів з мистецтвом дозволяє нам зберегти природну красу й надати їй нову виразність через творчість.

Природній елемент допоможе покращити якість довкілля. Творчий підхід додасть краси та оригінальності, надаючи простору індивідуальність.

Різні фактори перешкоджали звичній формі навчання спочатку пандемія потім війна внесли корективи в навчальний процес. Це вплинуло на студентів, замість того щоб ходити на заняття та соціалізуватись серед однолітків, їм доводилось сидіти вдома на онлайн навчанні, потім ховатись в підвалах. Ми думаємо поєднання цих концепцій дозволяє створити місце відпочинку й простір взаємозв'язків, де студенти можуть зустрічатися, обмінюватися ідеями та натхненням, сприяючи покращенню психоемоційному стану. Таке поєднання дасть можливість зберегти середовище й стимулювати розвиток та підтримувати культурні цінності серед студентів.

2.3 Планування зони відпочинку (Архітектурно-художнє рішення)

Розроблення архітектурно-художнього рішення зони відпочинку є важливим етапом опорядження території. Він включає в себе естетичні та практичні аспекти. Архітектурно-художнє рішення визначає планувальну структуру, стилістику та поєднання з оточуючим, раніше сформованим, середовищем, що впливає на комфорт та функціональність простору.

Процес проєктування можна поділити на 3 основні етапи:

Перший етап. Перед початком роботи необхідно ознайомитись з ділянкою, що надається для розроблення проєкту. Ми оглянули територію, зробили необхідні заміри, звірились з наданою топографо-геодезичною зйомкою, та провели фотофіксацію. Після цього був проведений детальний

аналіз території з опрацюванням наступних характеристик: характер рельєфу, з визначенням напрямків ухилу, структуру та склад існуючих зелених насаджень, схему пішохідного руху, стан та характер існуючого покриття, стан та характер існуючого огородження території, наявність чи відсутність малих архітектурних форм на ділянці, їх стан та художня привабливість.

Другий етап. На другому етапі спираючись на зібрану інформацію ми розробили концепцію проекту, з урахуванням побажань майбутніх користувачів. В процесі створення та обґрунтування концепції було розглянуте питання що до можливих асоціацій які повинні були б виникати у потенціальних користувачів майбутньої зони відпочинку, зважаючи на те що вона розташована перед корпусом художньо графічного відділення. Потім були створені два мудборди, які відображають настрій майбутнього проекту. На завершення цього етапу було прописане концептуальне рішення на основі проведеного аналізу.

Третій етап. Використовуючи топографо геодезичну основу був розроблений план території з нанесенням можливих функціональних зон для визначення їх кількості та тематичного навантаження. Перед початком роботи над деталюванням плану ми прийняли рішення щодо об’єктів, їх типів та форм які будуть нами використовуватись в насиченні території. Наступним кроком було створення замальовок та ескізної деталізації на основі фотографій території. Завершуючи цей етап ми розробили можливі види території в різних ракурсах в 3D, використовуючи комп’ютерні програми (які ?).

Четвертий етап. Пройшовши попередні етапи нам залишилось підготувати супроводжувальну документацію якою є експлікація де зазначено які малі архітектурні форми використовуються в проекті, які рослини вибрані як посадковий матеріал, їх кількість, ціни та можливі місця де можна їх придбати.

Висновок до розділу 2

Перед початком безпосередньо проектування був проведений аналіз відібраних аналогів, опрацьовані історичні аспекти та розглянуті типи малих архітектурних форм які можна застосувати в проекті. У другому розділі кваліфікаційної роботи було зроблено:

- Зібрано інформацію про територію перед корпусом художньо-графічного відділення (розміри, фото фіксація).
- Проаналізовано стан існуючої території художньо-графічного відділення факультету мистецтв Криворізького державно педагогічного університету.
- Розроблено дизайн-концепцію проекту.
- Створено мудборди, що відображають настрій концепції.
- Розроблено план можливих функціональних зон.
- Визначені об’єкти які будуть використовуватись в опоряджені території.
- Розроблено детальний план території.
- Виконані замальовки та ескізи з деталізації майбутньої території.
- Розроблені види території з різних ракурсів використовуючи спеціальні програми.
- Підготовлена супроводжуюча документація зокрема експлікація (де зазначено які малі архітектурні форми використовуються в проекті, та які рослини вибрані як посадковий матеріал, їх кількість, ціни та можливі організації де можна їх придбати).

ВИСНОВКИ

В першому розділі були розглянуті теоретичні питання стосовно зон відпочинку, історія виникнення яких, сягає в античні часи, що свідчить про незмінну потребу людини в таких місцях. Крім того визначені складові частини зон, вимоги до їх проектування, місце та значення в формуванні міського середовища. Також був проведений аналіз можливості використання малих архітектурних форми при формуванні зон відпочинку, їх види, функції та вплив на формування зон відпочинку.

Визначена роль та місце зони відпочинку у суспільному житті сучасності. Надаючи людям можливості для відновлення сил, релаксації та соціальної взаємодії вони, в багатьох випадках, несуть елементи інформативного характеру.

Сьогодні зони відпочинку на території навчальних закладів складно переоцінити. Вони забезпечують студентам і викладачам простір для відпочинку, активного способу життя, творчості та спілкування, а також створюючи привабливий вигляд та заохочуючи молодь до вступу в навчальний заклад, надаючи про нього необхідну інформацію.

Проектування зон відпочинку потребує комплексного підходу. Важливо враховувати ландшафтні особливості, потреби користувачів, екологічні аспекти та естетичну складову. Ми зібрали та провели аналіз яскравих прикладів успішного проектування зон відпочинку таких як Superkilen парк у Копенгагені, High Line в Нью-Йорку, а також зони відпочинку на територіях шкіл та університетів в інших країнах. Це нам дало уявлення, щодо напрямку подальшої роботи над територією перед корпусом художньо графічного відділення факультету мистецтв КДПУ.

У другому розділі ми працювали над практичними аспектами. Зібрали інформацію про територію (розміри ділянки, фото фіксація території), проаналізували її існуючий стан, провели опитування серед студентів, розробили кілька дизайн-концепцій та в результаті поєднали їх разом, створили мудборди, та план функціональних зон. Окрему увагу зосередили

на малих архітектурних формах, тобто на їхніх формах, матеріалах та функціональності. Зробили оцінку собівартісті, та реалізували ідею, зробивши 3D візуалізацію території перед факультетом мистецтв в програмі Sketch up. В результаті було створено комфортну, та естетично привабливу зону відпочинку, яка відповідає потребам студентів та викладачів. Цей проект є прикладом того, як можна ефективно використовувати зони відпочинку для покращення якості освітнього середовища, та залучення більшої кількості зацікавленої молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабенцова О.С., Вербовецька В.В., Сліпченко В.Р. «Елементи благоустрою в сучасному ландшафтному дизайні». Одеса, 2014. URL: http://mx.ogasa.org.ua/bitstream/123456789/9762/1.pdf (дата звернення: 10.01.2024)
2. Білоус В.І. «Садово-паркове мистецтво. Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів». Київ, 2001. 299 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/387668.pdf (дата звернення: 11.01.2024)
3. Вотінов М. А. «Типологія об’єктів ландшафтного дизайну». Харків, 2013. – 48 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/32649/1/201183..pdf (дата звернення: 4.02.2024)
4. Вотінов М. А. «Характеристика природних і антропогенних засобів формування об’єктів ландшафтної архітектури». Харків, 2013. – 64 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/32746/1/2011.pdf (дата звернення: 20.01.2024)
5. Вотінов М. А. Навчальний посібник: «Ландшафтна архітектура». Харків, 2019. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/228030148.pdf (дата звернення: 11.02.2024)
6. Гамалія К. М. «Садово-паркове мистецтво від прадавніх часів до епохи Просвітництва: історіографія та джерельна база». Київ, 2006. 6 с. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/92997/33-Gamalia.pdf?sequence=1 (дата звернення: 5.03.2024)
7. Денисенко Ю.М. «Класифікація елементів та об’єктів міського дизайну». Одеса, 2011. URL: http://mx.ogasa.org.ua/bitstream/123456789/3425/1A3.pdf (дата звернення: 13.01.2024)
8. Дида І.А. «Значення елементів ландшафтного дизайну для збереження ідентичності архітектурного середовища». Львів, 2013. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2013/23_9/48_Dyd.pdf (дата звернення: 15.02.2024)
9. Долгорук Р.В. «Єдність і гармонія елементів дизайну міського середовища». Запоріжжя, 2012. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/MNPKBI17_146.pdf (дата звернення: 21.01.2024)
10. Древаль І. В. «Теоретичні й методичні основи архітектурного проектування». Харків, 2011. 50 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/25518/1/2010%2014%D0%9B%20%D0%BF%D0%B5%D1%87%20+001%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%

BF%20%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D0%A2%D0%9E%D0%9F%D0%A0.pdf (дата звернення: 2.02.2024)

11. Ієвлева В.П., Повх І.М. «Роль міського дизайну в сучасному урбаністичному середовищі». Київ, 2017. URL: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2043/=1&isAllowed=y (дата звернення: 12.03.2024)
12. Ковальчук Х.І. «Засади гармонійного розташування малих архітектурних форм у скверах і парках міста». Львів, 2008. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2008/18_12/175_Kowalczuk_18_12.pdf (дата звернення: 23.01.2024)
13. Ковальчук Х.І. «Засади гармонійного розташування малих архітектурних форм у скверах і парках міста». Львів, 2008. URL: file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/zasadi-garmoniynogo-roztashuvannya-malih-arhitekturnih-form-u-skverah-i-parkah-mista.pdf (дата звернення: 17.02.2024)
14. Коптєва Г. Л. Навчальний посібник: «Дизайн міського середовища». Харків, 2018. URL: https://eprints.kname.edu.ua/48709/1/2017%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%2057%D0%9C%20%D0%9C%D0%92_%D0%9F%D0%A0%20%D0%94%D0%98%D0%97%D0%90%D0%99%D0%9D_%D0%9A%D0%BE%D0%BF%D1%82%D1%94%D0%B2%D0%B0%2057%20%D0%9C_2017.doc.pdf (дата звернення: 09.02.2024)
15. Корнієнко Т.А. «Формування та розвиток концепції дизайну сучасного міста: теоретико-методологічні аспекти». Запоріжжя, 2012. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/visnyk_51_49.pdf (дата звернення: 11.01.2024)
16. Крижановська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В. Навчальний посібник: «Основи ландшафтної архітектури та дизайну». Харків, 2019. URL: https://eprints.kname.edu.ua/52069/1/2016_20.pdf (дата звернення: 13.02.2024)
17. Кузнєцова І.В. «Семантична трансформація англійських термінів ландшафтного дизайну». URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/2826/1/Kuznetsova_Semantic_transformation.pdf (дата звернення: 01.03.2024)
18. Кузьменко Т. Ю., Дмитренко А. Ю. «Підходи до збільшення ландшафтного потенціалу великого міста». Полтава, 2021. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/9458/1/%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A2.%20%D0%AE.%2C%20%D0%94%D0%BC%D0%B8%D1%82

%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%90.%D0%AE.%2C%20%D0%A1%D0%9F%D0%90%D0%9C%2060%202021.pdf (дата звернення: 07.02.2024)

19. Ладнюк М.І. «Архітектурно-ландшафтна організація малих просторів міста. На прикладі просторів малоповерхової забудови». Львів, 2013. 445 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/avk_2017_11-12_54 (дата звернення: 22.01.2024)
20. Ладнюк М.І. «Ландшафтний дизайн репрезентативних прибудинкових територій історичного міста». Львів, 2018. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4a67199a-73ba-49df-bd7b-d06950bcb215/content (дата звернення: 15.01.2024)
21. Левчук Л.В., Моргун О.Л. «Основи озеленення населених місць». Одеса, 2021. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/31680/1/SPG_4k_2021.pdf (дата звернення: 11.03.2024)
22. Левчук Л.В., Моргун О.Л. Навчальний посібник: «Ландшафтне проектування та дизайн» частина 2. Одеса, 2021. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/31679/1/SPG_3k_2021_2.pdf (дата звернення: 17.01.2024)
23. Левчук Л.В., Моргун О.Л. Навчальний посібник: «Ландшафтне проектування та дизайн» частина 1. Одеса, 2021. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/31678/1/SPG_3k_2021_1.pdf (дата звернення: 03.03.2024)
24. Лелик Я.А., Савчук Г.П. «Тенденції розвитку ландшафтного дизайну». Луцьк, 2022. – 6 с.
25. Обуховська Л.В. «Малі архітектурні форми в дизайні середовища: еволюція та сучасні тенденції застосування». Київ, 2008 URL: https://repositary.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2b10e317-cdb9-4936-b2c0-7d37039690de/content (дата звернення: 10.02.2024)
26. Обуховська Л.В. «Особливості дизайну поліфункціональних малих архітектурних форм». Харків,2018. С.15-18.
27. Обуховська Л.В. «Рекомендації для дизайн-проектування поліфункціональних малих архітектурних форм». Харків, 2020. URL: 25 https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/52750/1/355-368-%D0%9B-%D0%9E%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf (дата звернення: 18.02.2024)
28. Рожко Є. А., Косик О. І. «Ландшафтний дизайн – екологічно-оздоровчий компонент сучасності». Київ, 2023. URL:

file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/27.pdf (дата звернення: 12.03.2024)

29. Скрипник О. І. «Малі архітектурні форми як поліфункціональні об’єкти дизайну». Київ, 2020. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16144/1/APSD2020_V2_P209-211.pdf (дата звернення: 08.02.2024)
30. Терепищий С.В. «Сучасні освітні ландшафти». Київ, 2016. URL: file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/Modern%20educational%20landscapes.pdf (дата звернення: 19.02.2024)

ДОДАТКИ

Додаток А

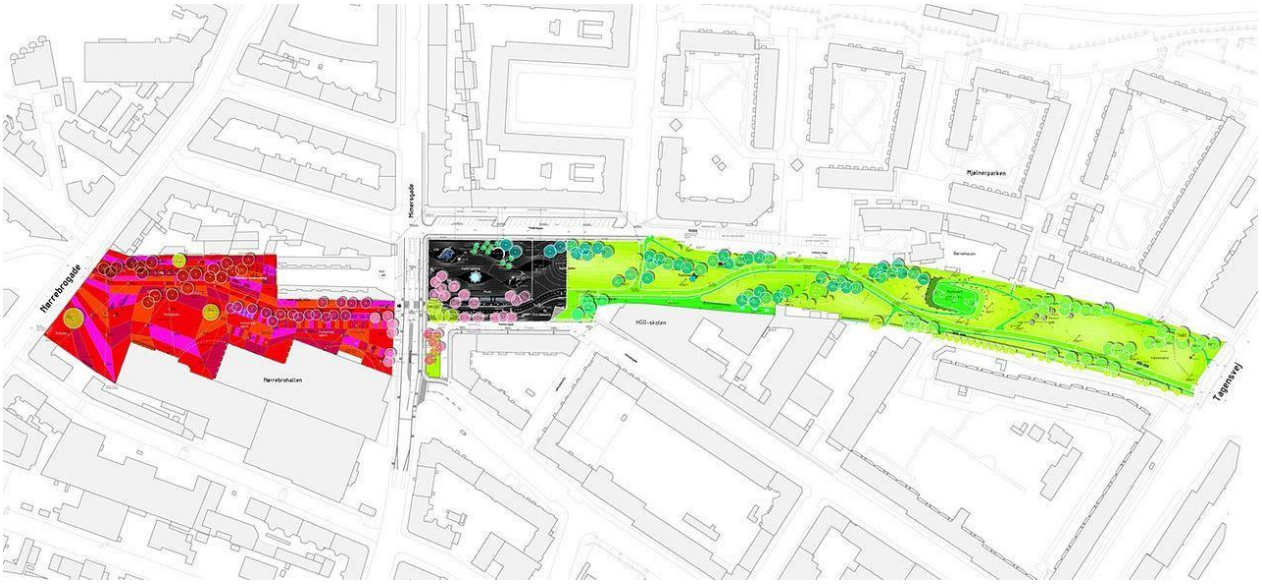

Рис. А. 1.1 План парку Superkilen в Копенгаген, Данія.

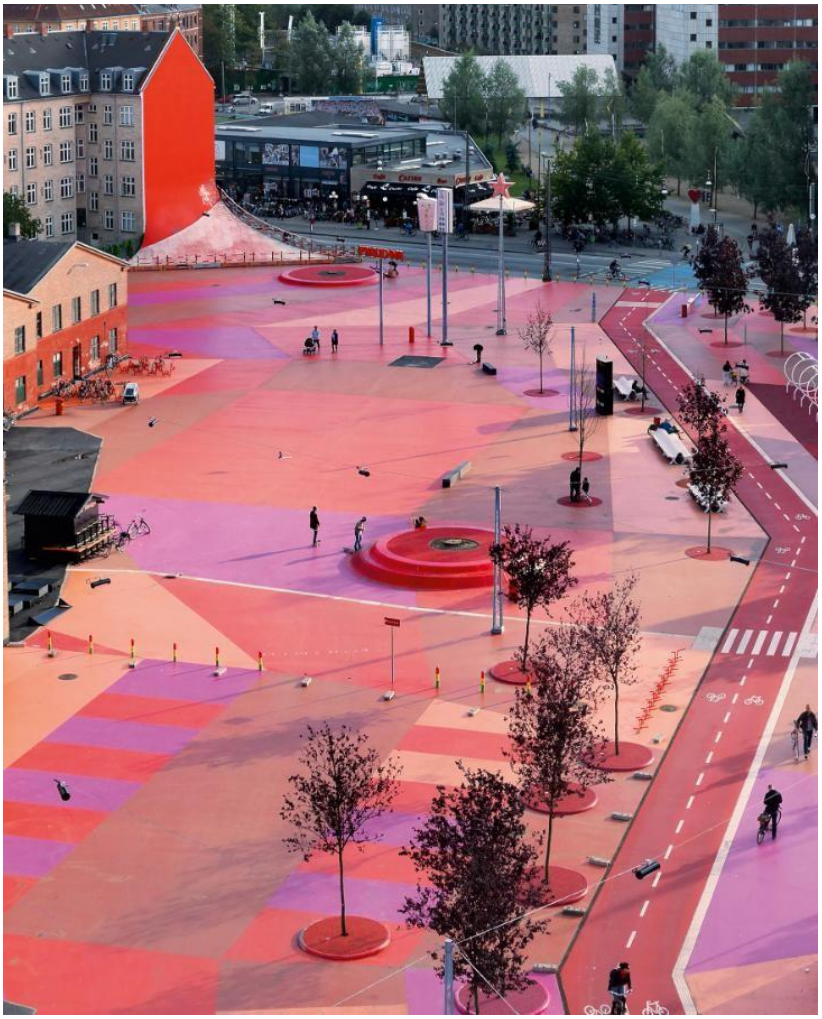

Рис. А. 1.2 Парк Superkilen в Копенгаген, Данія.

Рис. А. 1.3 Парк Superkilen в Копенгаген, Данія.

Рис. А. 1.4 High Line в Нью-Йорк, США.

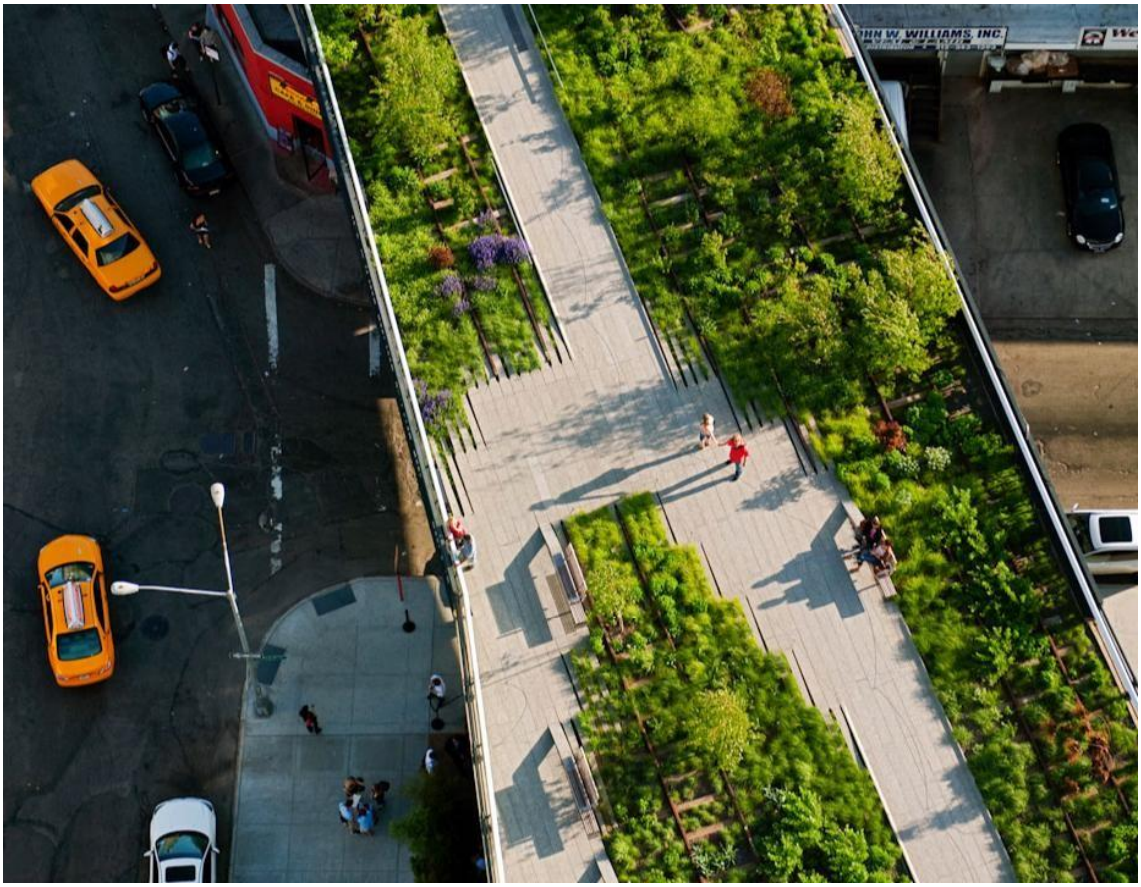

Рис. А. 1.5 Вид з верху High Line в Нью-Йорк, США.

Рис. А 1.6 High Line в Нью-Йорк, США.

Рис.А. 1.7 Green School на острові Балі в Індонезії.

Рис.А. 1.8 Green School на острові Балі в Індонезії.

Рис. А.1.9 Deutsche Schule Madrid (Німецька школа) в Мадриді.

Рис. А.1.10 Deutsche Schule Madrid (Німецька школа) в Мадриді.

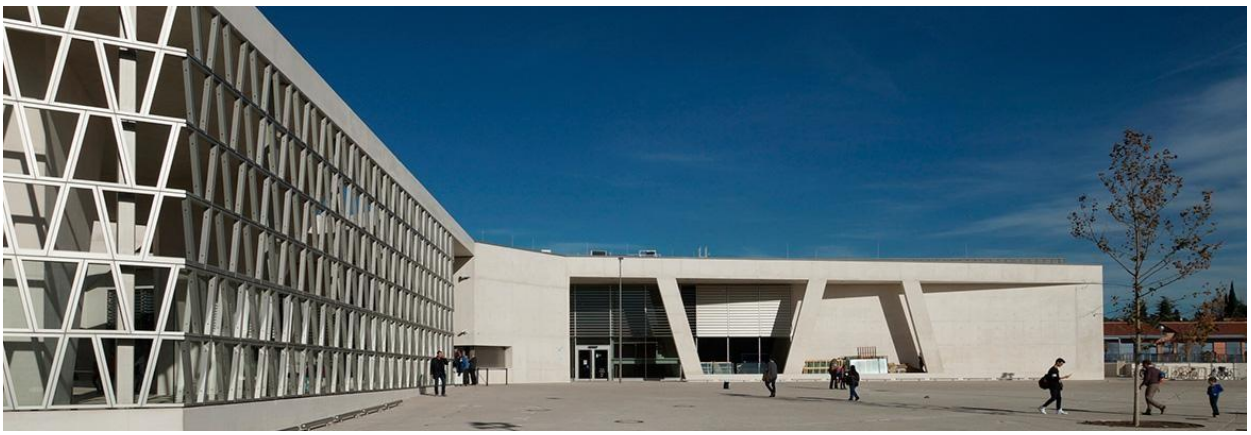

Рис. А.1.11 Deutsche Schule Madrid (Німецька школа) в Мадриді.

Рис. А.1.12 Навчальний дитячий садок на вулиці, Японія.

Рис.А.1.13 Навчальний дитячий садок на вулиці, Японія.

Продовження до додатку А

Табл. А.1

Малі архітектурні форми

Назва	**Фото**	**Опис**
Альтанки		Альтанки - це малі архітектурні елементи, які зазвичай мають відкриту або напіввідкриту конструкцію з дахом, призначену для відпочинку або захисту від сонця. Часто встановлюються в парках або садах.
Лавки		Лавка – це мала архітектурна форма, призначена для сидіння. Вона може мати різноманітні форми і виготовлятися з різних матеріалів, таких як дерево, метал, бетон тощо. Лавки можуть бути розташовані як у парках і скверах, так і в інших місцях. Вони служать для відпочинку та зручності перехожих.

Фонтани		Фонтани - це спеціальні малі архітектурні форми, які використовуються для створення водних ефектів, таких як струмені, бризки, водних ефектів. Вони можуть бути як декоративними, так і функціональними.
Скульптурні композиції		Скульптурні композиції - це мистецькі твори, які виконані з різних матеріалів і мають об'ємну форму. Вони можуть бути розташовані як самостійні елементи або в складі архітектурних композицій.
Арки	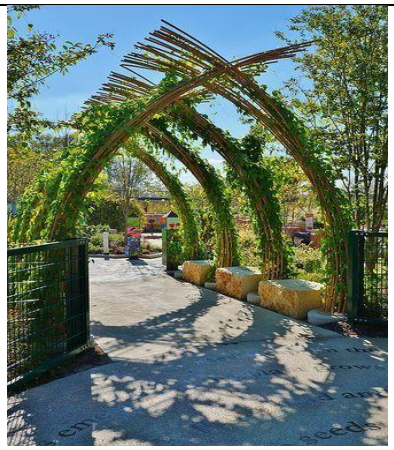	Арки - архітектурні елементи, що складаються з криволінійних або прямих конструкцій, які підтримуються стовпами або колонами і утворюють прогалини або проходи.
Клумби		Клумби - це зроблені на землі ділянки для вирощування рослин, які можуть мати різну форму та розмір. Вони використовуються для декоративного оформлення ландшафту.

Мостики та малі переходи		Мостики та малі переходи - це конструкції, які призначені для переходу через водні перешкоди, канали, яри або інші труднопрохідні місця. Зазвичай вони мають невеликі розміри і декоративне оформлення.
Велопарковки	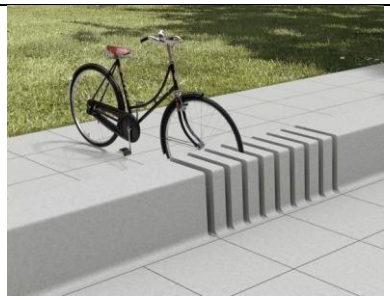	Велопарковки - це спеціально обладнані місця для паркування велосипедів, які зазвичай розташовуються біля громадських будівель, станцій громадського транспорту або інших місць, де може бути попит на паркування транспортних засобів.
Ліхтарі		Ліхтарі - це освітлювальні прилади, які встановлюються на вулицях, в парках або в громадських майданчиках для освітлення навколишнього простору. Їх можна використовувати як для декоративних, так і для функціональних цілей.

Додаток Б

Рис.Б.2.1 Асоціації до створення концепції.

Рис.Б.2.2 Moodboard 1.

Рис.Б.2.3 Moodboard 2.

Рис.Б.2.4 Вигляд ділянки.

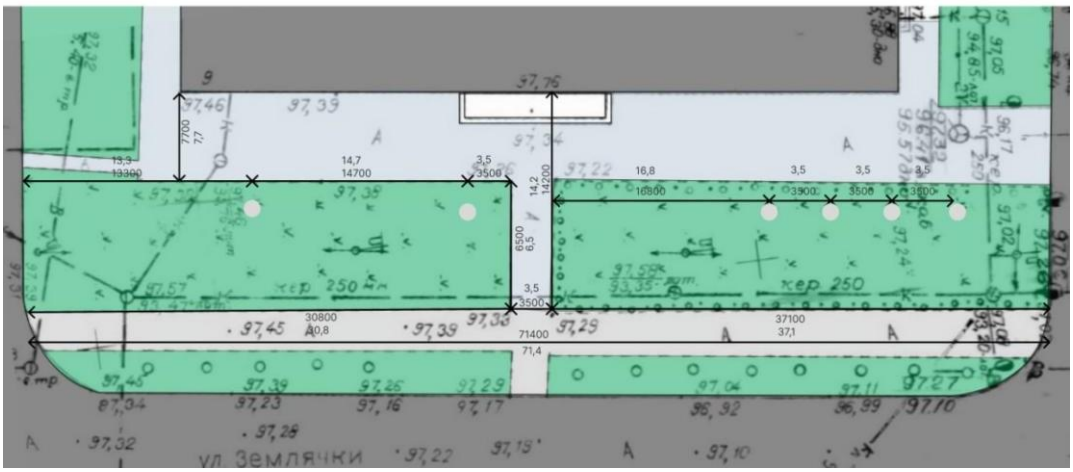

Рис.Б. 2.5 План території з розмірами.

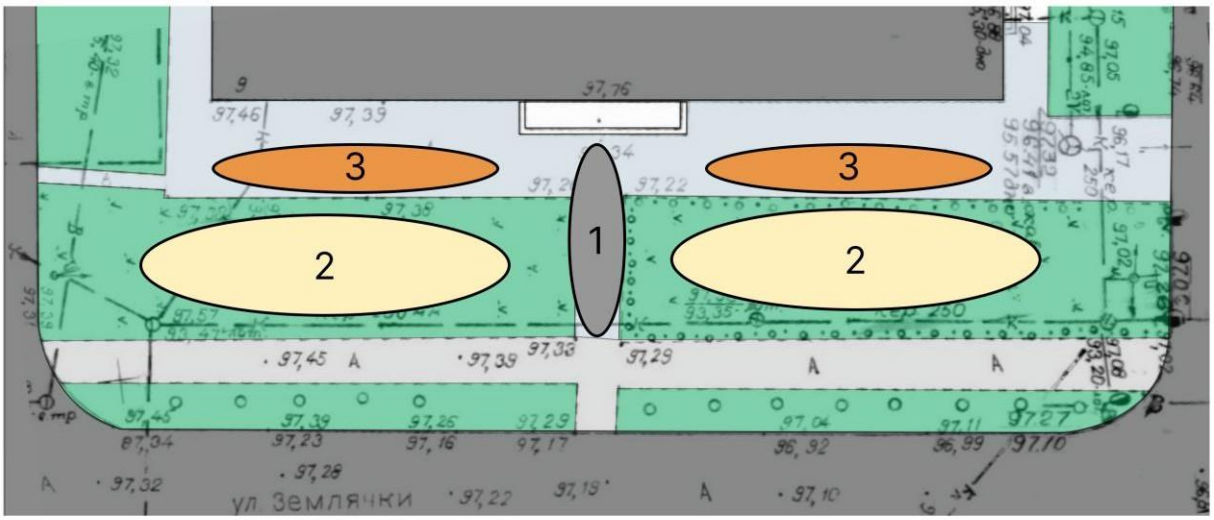

Функціональне зонування

1.вхідна зона

2.культурно-освітння(місце для пленеру, рослини та клумби тощо)

3.зона відпочинку

Рис.Б.2.6 Зонувальне рішення території.

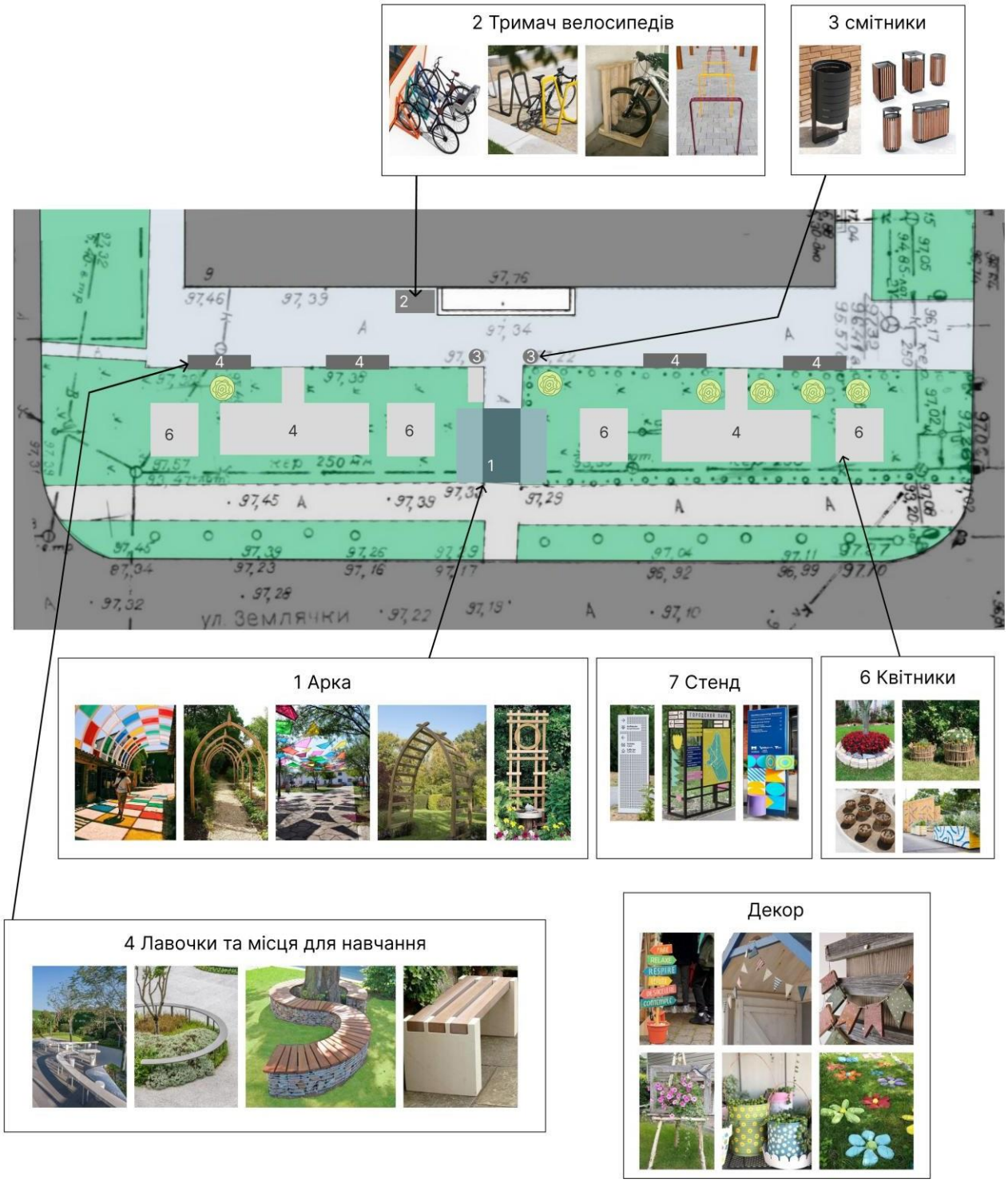

Рис.Б.2.7 Об’єкти та форми для благоустрою території.

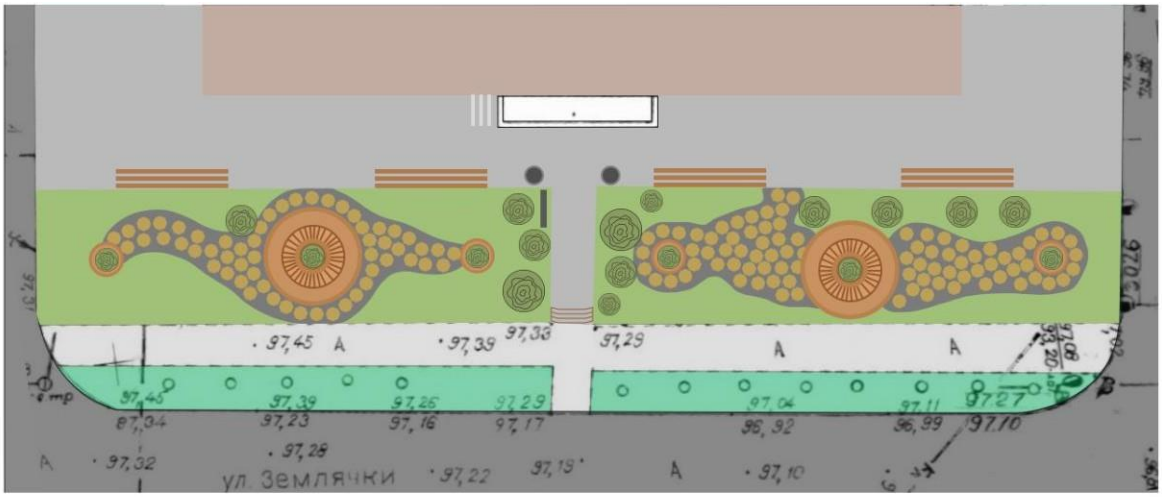

Умовні позначення

	Листяні дерева та кущі
	Газон
	Асфальт
	Покрокова доріжка
	Лавочка
	Смітник
	Тримач велосипедів
	Арка
	Лавочка кругла
	Терасна дошка під круглою лавочкою
	Квітник, кашпо
	Стенд з інформацією про факультет

Рис.Б.2.8 Концептуальне рішення проекту.

Рис.Б.2.9 3D візуалізація території.

Рис.Б.2.10 3D візуалізація території.

Рис.Б.2.11 3D візуалізація території.

Рис.Б.2.12 3D візуалізація території.

Рис.Б.2.13 3D візуалізація території.

Рис.Б.2.14 3D візуалізація території.

Рис.Б.2.15 3D візуалізація території.

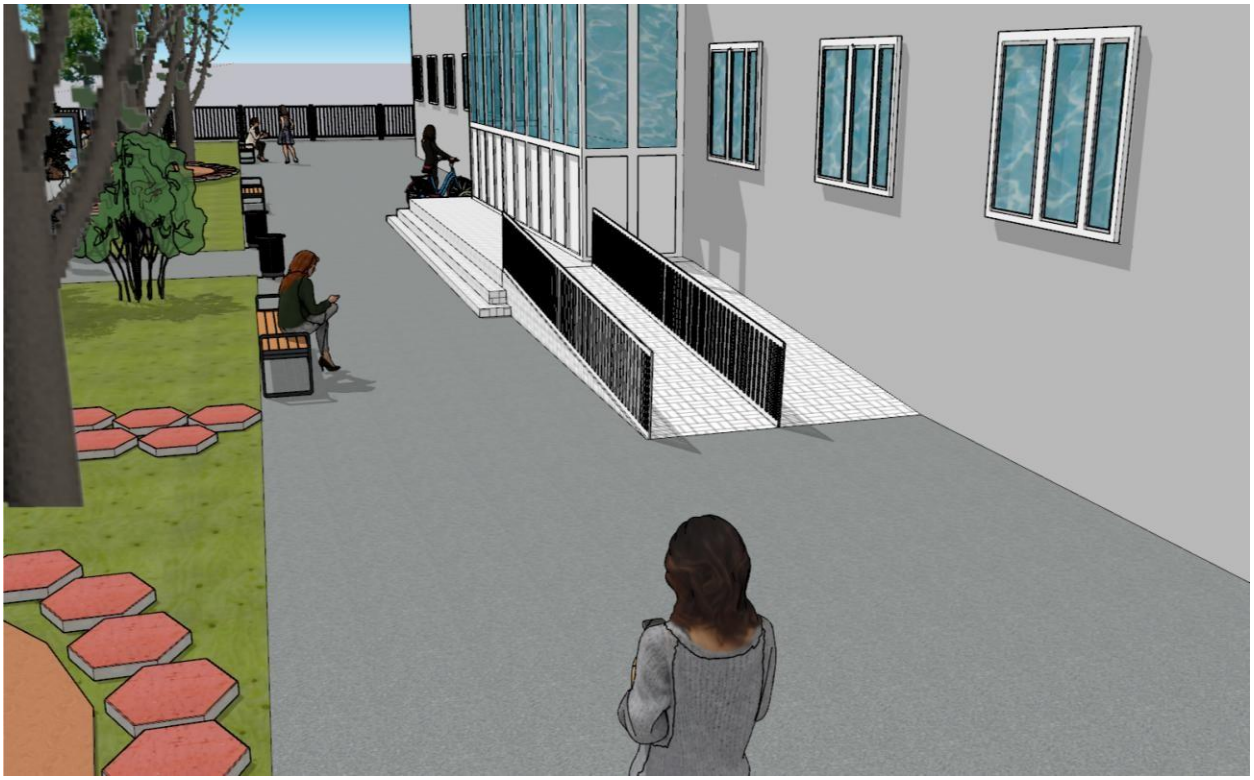

Рис.Б.2.16 3D візуалізація території.

Продовження до додатку Б

Табл. Б.1

Таблиця опитування студентів

Питання	**Так**	**Ні**
Чи хотіли б ви, щоб на території перед факультетом було більше місць для сидіння?	27	3
Чи хотіли б ви, щоб на території перед факультетом з'явилися лавки?	25	5
Чи хотіли б ви, щоб на території перед факультетом було більше дерев та зелені?	27	3
Чи хотіли б ви, щоб на території перед факультетом з'явилися клумби з квітами?	28	2
Чи хотіли б ви мати місце для проведення занять (пленеру) на вулиці?	27	3
Чи хотіли б ви, щоб на території перед факультетом було місце для проведення заходів?	21	9
Чи хотіли б ви мати стенд з інформацією про факультет?	19	11
Чи хотіли б ви, щоб на території перед факультетом з'явилися велопарковки?	18	12
Чи подобаються вам екологічні аспекти дизайну з поєднанням мистецтва?	26	4

Табл. Б.2

Експлікація малих архітектурних форм

№	Назва	Фото	Один. виміру	Кількість	Ціна за один.	Сума
1	Лавка садова		шт.	4	5 103 грн	20,412 грн
2	Урна		шт.	2	4 013 грн	8 026 грн

3	Велопарковка		шт.	1	8 160 грн	8 160 грн
4	Садовий декор, кашпо, кадка, високі грядки		шт.	4	10, 350 грн	41, 400 грн
5	Лавочка кругова		шт.	2	40, 000 грн	80, 000 грн
					Загалом	157 998 грн

Табл. Б.3

Експлікація рослин що ростуть на ділянці

№	Назва	Фото	№	Назва	
1	Трояндовий кущ		6	Кипарисовик	
2	Бузок		7	Ірис	
3	Тюльпани		8	Чорнобривці	

4	Лілії		9	Піони	
5	Тополя		10.	Айстри	